

Szima Csilla
HALÁLOS NYÁR

Van valami, amiről nem beszéltek, valami, amit nem tudhat meg más, de ez nem azt jelenti, hogy elfelejtették. Vannak dolgok, amit sohasem lehet elfelejteni.

A lángoló szerelem szenvedély, a házastársi együttlét munka, mindkettő fontos a harmonikus kapcsolathoz. Köztük megvolt mindkettő. A nő egyszerre szabaddá és rabbá tette, úgy bilincselődött hozzá, hogy közben szabadon szárnyalt. A férj naphosszat el tudott babrálni körülötte, halálosan szerette, annyira, hogy ölni tudott volna érte, mást, vagy önmagát. Bárkit, ha szükség lett volna rá. Akár azon a bizonyos éjszakán is, amikor az megtörtént, amikor szíve olyan erősen kattogott, s az adrenalin szintje az égisz szökött, és ő pedig fejest ugrott a bizonytalanságba.

A kilencvenes évek elejére már tombolt az infláció, egyik napról a másikra úgy felhígult a lej, hogy a plafonig ugrottak az árak. Fodorék megspórolt pénzüket rögtön az esküvő után letétbe helyezték a takarékbankba, hogy felkerüljenek az autóra várakozók listájára. 70 000 lej, ekkor ennyiért lehetett Daciát vásárolni. Amit persze még fel kellett pótolni, mivel napról napra minden drágult, az autó ára is megsokszorozódott. Mire boldog autótulajdonosok lettek, ingjük, gatyájuk ráment, s az is csak egy kék Aro volt. Nem az álmok autója, de négy kereke volt, és gurult, ha benzint tettek bele, sőt, még a lakókocsit is elhúzta, mikor néhány év múlva sikerült egyet vásárolni. Ezután már csak a felhalmozott kölcsönöket kellett visszafizetni, és türelmetlenül várni a nyarat, amikor a család leutazhatott a tengerpartra.

Két szép gyermekük született, egy fiú és egy lány, nem is várhattak többet az élettől, Tamás boldog volt, annyira, hogy madarat lehetett volna fogatni vele. A családjáért szorgoskodott, naphosszat tett-vett az autószerelő műhelyben, hogy senki se szenvedjen semmiben hiányt. Tünde, a felesége tanítónőként dolgozott, így a két gyermek az ő felügyelete alatt cseperedett. Ő is megszerezte a jogosítványt, egy-egy hosszabb utat könnyebben lehetett így megtenni, ha felváltva vezettek. A nyaralás akkor sikeres, ha jól megtervezik, bár előző években a rövidebb utat választották, most úgy határoztak, hogy az Olt völgyén

fogják elhagyni Erdélyt, hogy gyönyörködhessenek a tájban, a gyerekek sem picik már, élvezni fogják az utat.

Eljött a nyár, s már az indulás előtti héten lázas készülődésbe kezdett a család, tartós élelem, étkezéslet, ruhák, takarók, minden szépen a helyére került a lakókocsiban. A gyermekek is izgatottan csomagoltak, úszógumi, homokozóvödrök, lapátkák, olvasnivaló sem hiányozhatott az autóból. Végül eljött a várva várt nap, amikor elindult a család a tengerre. Úgy döntöttek, hogy elindulnak délután, félúton eltöltik az éjszakát egyik parkolóban, majd másnap indulnak tovább.

- Anya, meséld el a Maros és Olt legendáját, már olyan régen hallottuk - unszolta anyát a kis Ági.

És anya mesélt, úgy tudott mesélni, hogy mindenki ámulva hallgatta:

- Élt Balánbánya fölötti sziklabércen egy tündéraszony, Tarkó. Két lánya, Maros és Olt meg akarták látogatni a Fekete-tengerhez száműzött apjukat. Tarkó folyókká változtatta őket, ők folyton versengtek egymással, így külön úton indultak. A Dunához csatlakozva mégis mindketten elérték a tengert. Olt a regényes fekvésű, fenyőfák szegélyezte havasok között indult, akár mi most, a szerpentes utat választottuk. Nézzétek, alig hagytuk el Boica helységet, máris itt csobog az Olt sebes folyásával, fehér zuhatagként mossa sziklás partjait. De alig kanyarog még néhányat, mintha máris elfáradt volna, sokkal lassabban kezd hömpölyögni medrében.

Jánoska éppen akkor olvasta Hollós Korvin Lajostól *A Vöröstorony kincsét*, a kitűnő fantáziával megírt ifjúsági regényt, mely a kuruc világot idézte fel. Jó alkalom lesz megnézni, hol is található ez a torony. A két gyermek okos tekintete összetalálkozott, s szinte egyszerre szólaltak meg:

- Mesélj, anya, mesélj a Vöröstoronyról, mondd el nekünk is a szoros történetét!

Anya büszke volt intelligens gyermekeire, így igyekezett mindenről aprólékosan beszámolni, mintha csak az előző nap átnézett útikönyvből olvasná:

- Bal oldalon a Fogaras bércei vannak, jobbra pedig a Páring, ami innen kissé lankásabb oldalát mutatja. A szorosba beérve, az út jobb oldalán már meg is pillanthatjuk a régi erődítményt, Vöröstoronyt, mely nevét a kövek színe után kapta. A középkorban vámközpontként és a szoros legfőbb őrhelyeként szolgált. A több mint tíz méter magas, négyyszög alakú építményről először az 1300-as években tesznek említést.

tést. Száz évvel később V. László király az addig Fehér vármegyéhez tartozó királyi várak közül Vöröstoronyt, Talmács-várát és Lator-várát a hozzájuk tartozó hét faluval egyetemben Szebenhez csatolta, azzal a feltétellel, hogy a szászok kötelesek várnagyot kinevezni és őrséget felállítani. Az eredeti öregtoronyt az Oltnak egy száz évvel későbbi áradása annyira megrongálta, hogy újra kellett építeni. A magas ágyútorony, amelyet később fallal és olasz rendszerű bástyákkal erősítettek meg, csak távolról látszik.

Manapság a várba látogatót már csak a kaputorony tekintélyes romja fogadja. A hegytető alakját követő ovális formájú vár déli oldalán mély árok húzódik, s ha ezt megkerüljük, élénk táru a torony csonkjá. De más nevezetessége is van a helynek. Alig pár kilométerre található a Császárkút, 1859-ben itt találkoztak, a határ közelében Ferenc József császár és Barbu Stirbei havasalföldi vajda, ennek emlékére építették a csorgót.

Kis idő múlva balra előbukkant az öreg Törttorony is, a régi erődítményt valószínűleg a XV. században építették. II. Rákóczi György rendelete nyomán pedig elkészült a szorost elzáró fal is a XVII. században. A Vöröstorony-szorosban emelkedő erőd fontos szerepet játszott a törökök elleni védekezés során.

Az autó követi a kacsaringós utat, majd egy hajtűkanyar után feltűnik a régi vámház romos épülete. Balra még megvan a régi út töredezett cement alapja, ahol lehet egy rövid pihenőt tartani. A gyerekeknek már nagyon hiányzott egy kis mozgás, így lefuthattak az Olt partjára, miközben anya uzsonnát készített. Rövid idő múlva apa hangos kiáltozásra lett figyelmes:

- Nézzétek, mit találtunk, ugye magunkkal vihetjük, ugye befogadhatjuk?

- Olyan aranyos, ki lehetett olyan szívtelen, hogy kidobja egy mózeskosárba ezt a kedves kutyust?

Mire fölértek a töltésre, a pici kutyának már neve is volt. Simogatták, babusgatták Foltost, és nyomban az uzsonnát is megosztották vele. A felnőttek szóhoz sem juthattak, olyan magától értetődő volt, hogy az eldobott állatnak gazdára van szüksége, s mivel ők találtak rá, ők fogják befogadni.

- Gondolom, gondoskodni is fogtok róla, mert elég sok vesződéssel jár egy állat felnevelése – szabadkozott egy kicsit apa, bár tudta, hogy a kocka el van vetve, a csöpp állat nem maradhat magára.

Lassan már sötétedett, mire újra útnak indultak, anya vette át a vezetést, apa az utat fürkészte, hogy hol lehetne eltölteni az éjszakát. Úgy tűnt, hogy minden a legnagyobb rendben folyik, bár a gyerekek közben azon vitatkoztak, hol fogják Foltost altatni, apa pedig kénytelen volt egy nagy bőrönddel elválasztani őket, hogy a testvérek közötti civódást elkerülje.

Lassan elhagyták a szorost, nyíltabb terepen haladtak, a forgalom is csökkent, egyre ritkábban találtak nagy teherszállító kocsikkal. Közben a gyerekek is elcsendesedtek, elszenderedtek, Foltos hol az egyik, hol a másik gyermek ölében aludt. Miután a gyerekek is elaludtak, anya tovább folytatta:

- A távoli várról még sokat lehetne mesélni, a szorost felügyelő vár jelenleg elmeógyógyintézet, komor, rideg falai között ápolásra szoruló elmebetegek töltik életük hátralévő részét. Bár a táj bámulatos, a levegő friss, némelyik sorsa igen nehéz. Egy esetről olvastam, amikor az egyik ápoló nyitva hagyta a tetőre vezető lépcsőház ajtaját, egy beteg kimászott, majd a mélybe zuhant. Akarva vagy akaratlanul, a felelős mégis a gondatlan ápoló volt. A történet megrázó, pláne, hogy sohasem lehetett bizonyítani, hogy a két testvér ápoló közül ki volt a tettes. Pontosabban az idősebb báty magára vállalta a hibát, nem akarta a testi fogyatékkal élő húga sorsát még inkább megbélyegezni, hiszen ő sokkal nehezebben kapott volna ezután munkát. Szomorú, megrendítő történet.

Lassan beesteledett, gomolyfelhők lógtak az égen, eltakarták a sziklás hegyvonulatot. Még sötétebb lett. Tünde talán még erősebben szorította a kormányt, Tamás gyöngéden megsimogatta meztelen karját, hagyta, hogy áthassa a bizsergető érzés, az a boldog melegség, amit a nő jelenléte nyújtott számára. Talán már nem is figyelt különösebben a forgalomra, mikor hirtelen útszűkületet jelző táblák jelentek meg. Egyik-másik egész rövid volt, munkások lapátolták az út szélén a kavicsot, jelzőlámpa sehol, néha egy-egy munkás intett, hogy szabad az út.

- Ha szabad az út, akkor haladjunk - bátorította párját, aki határozottabban szelte a kanyarokat.

Ezután egy hosszabb útszűkület következett úthibákkal, munkások nem voltak a közelben, bizonyára letelt a munkaidő. Tünde rövid töprengés után áttért a szembe jövő sávra, és követte az út kanyarulatát. Hirtelen, mintha csak az égből pottyant volna oda, megjelent egy kis fehér gépkocsi, amely szabályosan közlekedett vele szemben. Megfa-

gyott a vér az ereikben, hely nem volt, hova lehúzódni, így maradt a hirtelen fék, de úgy nézett ki, hogy már rég késő volt. A fehér autó sofőrje jobbra rántotta a kormányt, s így teljes gőzzel belecsapódott a fém korlátba. Óriási volt a csattanás, és még nagyobb a pánik, valahonnan a munkások is előkerültek, kiabáltak, integettek, rohantak a helyszín felé. Tünde megdermedve vette le lábát a gázzól, de Tamás jobb oldalról rátaposott a felesége lábára, a kocsni nagyot ugrott, és száguldott tovább. Nem volt idő gondolkozni, csak úgy ösztönösen cselekedett, a legelső kanyar után letértek egy erdei útra, majd hirtelen megálltak, a lámpákat leoltották. Tamás szinte tuszkolta Tündét a jobb oldali ülésre, majd csak ennyit mondott:

– Én vezettem, érted, én voltam a kormánynál!

Néhány mély lélegzetvétel után úgy döntött, hogy visszaindul, ekkor már hallatszott a szirénázó kocsni érkezése, és újra meg újra belenyilallt a rettegés. Ott kell látnia az úttestre kifektetett áldozatot, akiért ők a felelősek. Méghogy a nyaralás oda, de mi lesz a cserbenhagyással? Visszatérni a borzalom színhelyére... Közben a gyerekek is felriadtak, nem tudták, mi történt. Még ha nem is jelezték rendszeren az útszükületet, a felelősség mégis rájuk hárul. De Tündének nem eshet baja, azt nem viselné el. Akkor mégis választja a bizonytalant, jobbra fordította a kormányt, és haladt sebesen dél felé.

Longa volt az első nagyobb település, szinte minden sarkon rendőrt vél látni, amint kilép eléje, leállítja és kiszállítja a kocsiból. Láta Tünde csüggedt, könnyes tekintetét, és megborzongott. A nő teste teljes egészében remegett, még nem tért magához a történetek után:

– Ha túléljük ezt a napot – s hirtelen könnyölgően nézett az ég felé –, nem beszélünk többet róla, senkinek sem beszélünk róla.

Tamás reggelig vezetett megállás nélkül, az álmom úgyis messze elkerülte. Szólni sem igen szóltak, most a magas zajszint is zavaró volt, a kardántengely kerregett az éjszakában. Foltos selymes, fényes bundája szinte világított a szürkületben. Előbújt, hálásan nyaldosta anyakézét, majd nyújtózva aludt tovább.

Lassan a főváros hepehupás körgyűrűjét is elhagyták, a nagy felhőkből eleredt az eső, sűrű cseppek mosták a poros szélvédőt, mintha az önvád és bűntudat könnyei csorogtak volna végig egy halálra rémült tekinteten.